

many folds - יריסות

הכזרה - מרחק טופולוגי

אם:

1. לכל נקודה $x \in X$ קיימת סביבה $\underbrace{U_x}$ - מינימלית, $n \geq 1$
2. T_2 (Hausdorff)
3. S_p

(סביבת קוארציטלט)

6. מה - 3 גישות (2), (3) האמיני תלויות ב- (1) ומה הבה.

הוכחה: (א) $x \in \mathbb{R}^2$ נקח $\varepsilon = 0.5$.
 פלאטם אין סביבה
 הוואו $\delta = (\text{אוס} - \mathbb{R}^m)$
 עמה?

כ"א אב נקד 26 סביבה של (סס). אצ ל - צאטל יס אסחא רכבי קשיות
אבס צאטל - ג רכבי קשיות
צאטל - קשור - א צמ
אס א לא מק"ם את (1)
(טריק הבאצ'ר!)

$$F: \mathbb{R} \setminus \{0\} \xrightarrow{\text{ad}} \mathbb{R} \setminus \{0\} \quad -1, \quad Y = \mathbb{R} \cup \mathbb{R} \quad \text{np}$$

$$100 \text{ kg } \mathbb{R} \rightarrow \text{in } \mathbb{R} \uparrow$$

$$: \text{ad } \eta \quad X = Y/F \quad \text{in } \mathbb{R} \setminus \{0\}$$

ד- י"ס, ס' און אסמכתא זינט, און אין ב'ד'.
אבער פאר אסמכתא פערטאח וואס איז א מוסר'ס פאר S_2 אבער שטענדיג S_2 .

S_2 18 820 $T_2 - 1$ (1) 820 X - 0
:npj

$$|A| > \kappa_0, \quad \beta \text{ 3rd/4th} \quad X = \bigcup_{\alpha \in A} \mathbb{R}$$

למה זה איש? תמיד.

מרחב וקטורי $\mathbb{R}^n$ עם בסיס

S^k, S^i - קואפקטיות

א. כיך מוכרים את (1) ארץ ישראל? ארץ ישראל מוכרת שם נקראת, ואלהם אר

מישור יצא . פיתוח ירידה אל מים קטנים .

תכונות של יחידה

זמנה - כל ירידה היא קונטרסט מקומי.

תזר טר כן עכס נקודה $x \in X$ וסלס סמיאיה $x \in U$ ק"ממס תס-סמיאיה $x \in U$

$$d(v) \approx \bar{B}$$

$U_x \approx \mathbb{R}^n$ - הוכחה - נשתדל במציאת קואורדינטות של U_x על x .
 $x \mapsto 0 \in V' \subset \mathbb{R}^n$ - U_x - סביבה של x תומי'א'ן' סביבה

$\bar{v} = \varphi^{-1}(\bar{B}_0(\epsilon))$ $v \in \varphi^{-1}(B_0(\epsilon))$ קיים N כזה ש

הערה - במסגרת מכר, ספלי יריעה יש קוא פקטי פיקציה חד נקדית
ה קח'נ אונה בהכרח יריעה!

משפט - מימד של יריעה מוגדר באופן יחיד
 פירוט: $\mathbb{R}^n \not\cong \mathbb{R}^m$ עבור $n \neq m$.
 הוכחנו עבור $n=1$, וכן.

הוכחה - נדרשים כלים נוספים, לא נראה בקורס הזה. אבל זה נכון

משפט - מכפלה של יריעות היא יריעה - $\dim X \cdot Y = \dim X + \dim Y$

הוכחה - $x \in X, y \in Y \implies (x, y) \in X \cdot Y$

$$\begin{array}{c|c} (x, y) \in U_x \times V_y & x \in U_x \subset \mathbb{R}^n, y \in V_y \subset \mathbb{R}^m \\ \hline \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}^m = \mathbb{R}^{n+m} & \end{array}$$

דוגמאות - טורוס - $T^2 = S^1 \times S^1$ - יריעה דו-ממדית קומפקטית
 - גלים - $S^1 \times \mathbb{R}$

משפט - כל יריעה קטנה מסלית מקומית.
 כל רכיב קטירות הוא רכיב קטירות מסלית.

הוכחה - תחזרו להצדקה והכל מיד מובן

משפט - אם X יריעה קומפקטית אזי היא בעלת מס סופי של רכיבי קטירות

הוכחה - תרגיל אלמנטרי-תחטבו.

משפט - כל יריעה היא מורמלית ומטרזבילית

הוכחה - עיני משפט מתקנת יש לבדוק רק רבולטריות.
 תרגיל.

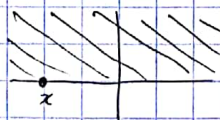
יריעות עם שפה - (manifolds with boundaries)

הגדרה - X נקרא יריעה n -ממדית עם שפה אם:

- (1) לכל נקודה $x \in X$ קיימת סביבה $U_x \approx \mathbb{R}_+^n$ או $U_x \approx \mathbb{R}_+^n$, ויש נקודות שהסביבה
  - (2) T_x
  - (3) S_x
- כאשר X מתאימה ל- $\{x_1, \dots, x_n \mid x_n \geq 0\}$

נקודות $x \in X$ עם $U_x \approx \mathbb{R}_+^n$ נקראות נקודות פנימיות
 נקודות $x \in X$ עם $U_x \approx \mathbb{R}_+^n$ נקראות נקודות שפה

$\partial \mathbb{R}_+^n = \{x \mid x_n = 0\} = \mathbb{R}^{n-1}$
 ההומיאומורפיזם $\varphi: U_x \xrightarrow{\sim} \mathbb{R}_+^n$ הזגת x שראונוס.

$\mathbb{R}_+^n$ - דוגמאות

$\overline{B^n} = S^{n-1} \cup B^n$ כדור סגור

הגדרה - יריעה קומפקטית עם שפה נקראת יריעה סגורה

משפט - R^n, R^m אינם הומומורפיזם

הוכחה - לא נכנס זהירות, אבל זה נכון

הסקנה - נקודות פנימיות הן שוליות מנקודות שפה

משפט - יהי X יריעה n -מימדית עם שפה, $X \neq \emptyset$. אזי:
 (א) $X \subset \bar{X}$ תת קבוצה פתוחה מהא יריעה n -מימדית עלא שפה
 (ב) $X \subset \bar{X}$ תת קבוצה שפה יריעה $(n-1)$ -מימדית עלא שפה

הוכחה - "נ", נוכח אבל זה ממש אלמנטרי. + שוסטין

(א) $\bar{X}$ יריעה n -מימדית עלא שפה
 - דפי הבדלה, פתוחה, $X \subset \bar{X}$
 $R^n \approx \bar{X}$ אז עלפ נקודה $x \in \bar{X}$ זאת גם סביבת קואורדינטות
 (ב) $X \subset \bar{X}$ תת קבוצה שפה
 $R^n \approx \bar{X}$ $x \in \bar{X}$, $\bar{X} \subset \bar{X}$ $(R^n)^{-1} \varphi$ - נקודות שפה

$$X \subset \bar{X} \subset \bar{X} \approx \bar{X} \approx \bar{X} \approx \bar{X}$$

הסקנה - אם X יריעה n -מימדית עם שפה, X קומפקטית, אזי X יריעה $(n+1)$ -מימדית סגורה

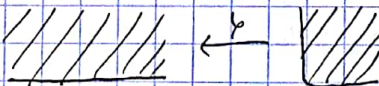
משפט - יהיו X, Y יריעות עם שפה מימד m, n בהתאמה.
 אזי $X \times Y$ יריעה $(m+n)$ מימדית עם שפה ומתקיים:
 $\partial(X \times Y) = (\partial X \times Y) \cup (X \times \partial Y)$

הוכחה -
 $\bar{X} \times \bar{Y} \subset \bar{X \times Y}$
 $(x, y) \in X \times Y$
 (1) $x \in \partial X$, $y \in Y$
 (2) $x \in X$, $y \in \partial Y$
 (3) $x \in \partial X$, $y \in \partial Y$

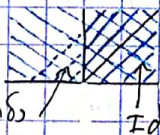
דפד המקרים האלו יש סביבה $\approx R^{m+n}$
 (1) $R^n \times R^m \approx R^{n+m}$
 (2) $R^n \times R^m \approx R^{n+m}$
 (3) $R^n \times R^m \approx R^{n+m}$

נסביר את (3) - דמה $R^n \times R^n \approx R^{2n}$?

דוגמה אחת זה $2^2 = 4$ אום מסבכים
 שם צד ימין כחסי מכובדים

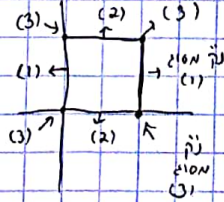
דוגמה יותר כללית:

בהכללה
 נסתכל בנקודה x ביר X
 נסתכל בנקודה y ביר Y זה מה הוואו

המקרה הרגיל מימדי n ושיים אותו דבר

$$I^2 = X \times Y, \quad X = Y = I = [0, 1]$$

משפט - כל יריעה עם שפה מקיימת:

- 1) קומפקטיות מקומית
- 2) קשירה מסילתית מקומית
- 3) טרמטיות ומאזיזיביליות

ממ

יריעות חז מיוחדות

משפט - כל יריעה חז מיוחדת קשירה הומומורפית -

- (א) Y אם היא סגורה
- (ב) R אם היא לא קומפקטית - לא שפה
- (ג) (∞, ∞) אם היא לא קומפקטית עם שפה
- (ד) $(0, \infty)$ אם היא קומפקטית עם שפה

למה - תהי X יריעה חז מיוחדת - לא שפה. סביבות קואריזנטיות. אז:

- 1) $U_x \cap U_y$ או ריק או קשיר או בעל שני רכיבי קשירות
- 2) קיימת הסתקת שיכון $\bigcup_{i=1}^n U_i \rightarrow U_x \cup U_y$

הוכחה - (1) נניח $U = U_x \cap U_y \neq \emptyset$

U פתוחה ב- U_x וב- U_y
א - נניח $U_x \cup U_y$ או $U_x \cup U_y$
אז בהכרח $U = U_x$ ← רכיב קשירות 1 (כי R קשיר)
 $U_x \cong R$

ב - נניח $U_x \neq U_y$, $U_x \neq U_y$

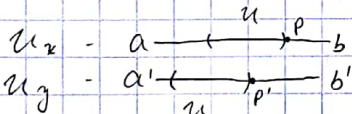
אז $U \subset U_x \cong (a, b)$
אז $U \cong (a, b) \subset U_y$

אם איחדו של קטעים פתוחים
כל קטע פתוח יכול להיות ~~הבדל~~ $a \xrightarrow{f} b$ באמצע

בקצה $a \xrightarrow{f} b$

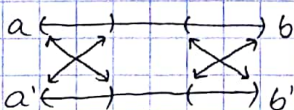
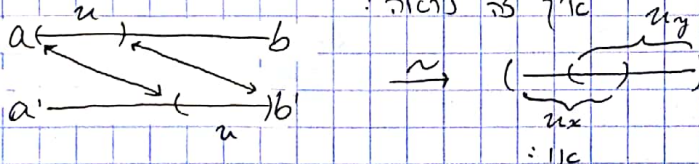
בקצה הסוף $a \xrightarrow{f} b$

אבל זה בלתי אפשרי מקטע יהיה באמצע, כי זו פתוחה - T_2 הסבר:

$p \neq p'$, כי $U_x \cap U_y \neq \emptyset$, וכל סביבה שלהם מכילה חלק מ- U ,
לכן החיתוך ~~הוא~~ שש הסביבות לא ריק

לכן יש או רכיב קשירות אחד (צמוד לקצה אחד)
או שני רכיבי קשירות (צמודים ל שני קצות)
אז זה נראה:

(2) אם החיתוך ~~הוא~~ או אם רכיב קשירות אחד, יש שיכון - R , אז $S' \cong U_x \cup U_y$

הוכחת המשפט (א סגורה)

נניח ש- X סגורה. אז
הונים את האיחוד האינסופי:
 $U_i \approx (a_i, b_i)$

$$X = \bigcup_{i=1}^{\infty} U_i$$

← רכיב 1- $U_1 \approx (a_1, b_1)$
← שני רכיבים - $U_2 \approx S'$

~~המשפט~~ $U_1 \cap U_2 \neq \emptyset$

נוסיף את U_3 , כפי שאנו לבטוח ש- U_2 וחיבור להתקיים $U_3 \approx S'$
אם $U_2 \approx S'$, ואחרת פשוט נקבל קטע ארוך יותר.

~~המשפט~~ בסוף נקבל מרחב ואם קטע ארוך מזדווגת הקומפקטיות.

~~המשפט~~

טענה - X לא קומפקטית אם שפה
קיים כיסוי הן מנייה
כך ש- $U_i \cap U_{i+1} \neq \emptyset$, $i \geq 1$

$$X = \bigcup_{i=1}^{\infty} U_i$$

ע"י סביבות קואורדינטות

חברה - תרבות

הוכחת המשפט - (X לא קומפקטית אם שפה)

$$\mathbb{R} \approx X = \bigcup_{i=1}^{\infty} (a_i, b_i), \quad b_1 < b_2 < \dots$$